

مباهله؛ سند حقانیت دعوت پیامبر اسلام(ص) و عظمت مقام اهل بیت(ع)

مباهله، یکی از رویدادهای مهم در زندگی پیامبر اسلام(ص) است که می‌توان آن را سندی برای اثبات صدق دعوت پیامبر اسلام(ص) و عظمت اهل بیت(ع) دانست.

مباهله، یکی از رویدادهای مهم در زندگی پیامبر اسلام(ص) است که می‌توان آن را سندی برای اثبات صدق دعوت پیامبر اسلام(ص) و عظمت اهل بیت(ع) دانست.

به گزارش خبرگزاری بین‌المللی قرآن(ایکنا) از خوزستان، آیه مباهله یکی از آیات بسیار مهم قرآن کریم از حیث اثبات حقانیت دین اسلام و نشان دادن جایگاه اهل بیت(ع) نزد پیامبر(ص) است. موضوع مباهله در آیه 61 سوره آل عمران مطرح شده است:

«فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَنِسَاءَنَا وَنُسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلَ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَافِبِينَ» هر گاه بعد از علم و دانشی که (درباره مسیح) به تو رسیده (باز) کسانی با تو به بحث و ستیز برخیزند به آنها بگو: بیائید ما فرزندان خود را دعوت می‌کنیم و شما هم فرزندان خود را، ما زنان خویش را فرا می‌خوانیم، شما هم زنان خود را، ما از نفوس خود دعوت می‌کنیم، شما هم از نفوس خود، آنگاه مباهله کنیم و لعنت خدا را بر دروغگویان قرار می‌دهیم».

مباهله از ریشه «بهل» و در لغت به معنی رها کردن، ترک کردن، به حال خود گذاشتن، نفرین کردن و لعنت کردن است. در منابع تاریخی آمده است که پیامبر گرامی اسلام(ص) از طریق نوشتن نامه و اعزام نماینده به ابلاغ پیام توحیدی دین اسلام پرداخت. یکی از بخش‌های مسیحی‌نشین جزیره العرب در آن دوره منطقه نجران بود که نقطه‌ای در حدود مرزی یمن بود.

پیامبر اکرم(ص) با نوشتن نامه‌ای به اسقف نجران، مردم مسیحی این بخش را به دین اسلام دعوت کرد. مسیحیان نجران پس از آنکه در جریان دعوت پیامبر(ص) قرار گرفتند، شورایی تشکیل دادند و مقرر شد گروهی نزد پیامبر اسلام(ص) رفته و دلایل نبوت ایشان را از نزدیک بررسی کنند. پس از آن هیئت نجران به مدینه آمدند و با حضرت محمد(ص) به مذاکره پرداختند.

در تفسیر المیزان ذیل آیه 61 سوره آل عمران در بحث روایتی، حدیثی از امام صادق(ع) پیرامون محاجه پیامبر(ص) با مسیحیان نجران آمده است که بخشی از آن را در زیر می‌خوانیم:

«مسیحیان به رسول خدا(ص) نزدیک شده، پرسیدند: مردم را به چه دینی دعوت می‌کنی؟ فرمود: به شهادت دادن به اینکه جز الله معبودی نیست و اینکه من فرستاده خدایم و اینکه عیسی(ع) بنده‌ای است مخلوق که می‌خورد و می‌نوشید و سخن می‌گفت. پرسیدند: اگر مخلوق و بنده بود پدرش که بود؟ در اینجا به رسول خدا(ص) وحی شد که به ایشان بگو: شما درباره آدم چه می‌گویید؟ آیا بنده‌ای مخلوق بود، می‌خورد و می‌نوشید و سخن می‌گفت؟ رسول خدا(ص) همین سؤالات را از ایشان پرسید، جواب دادند: بله بنده‌ای مخلوق بود و کارهایی که برشمردی می‌کرد. فرمود: اگر بنده بود و مخلوق، پدرش که بود؟ مسیحیان مبهوت و مغلوب شدند و خدای تعالی این آیه را فرستاد: «ان مثل عیسی عند الله کمثل آدم خلقه من تراب» و نیز این آیه را که فرمود: «فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ - فَنَجْعَلَ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَافِبِينَ».

رسول خدا(ص) به ایشان فرمود: پس با من مباهله کنید، اگر من صادق بودم لعنت خدا بر شما نازل شود و اگر کاذب باشم لعنتش بر من نازل شود، مسیحیان گفتند: با ما از در انصاف درآمدی، قرار گذاشتند همین کار را بکنند، وقتی به منزل خود برگشتند، رؤسا و بزرگان‌شان مشورت کردند و گفتند: اگر خودش با امتش به مباهله بیایند، مباهله می‌کنیم چون می‌فهمیم که او پیغمبر نیست و اگر خودش با نزدیکانش به مباهله بیاید مباهله نمی‌کنیم، چون هیچکس علیه زن و بچه خود اقدامی نمی‌کند، مگر آنکه ایمان و یقین داشته باشد که خطری در بین نیست و در این صورت او در دعوی‌ش صادق است.

فردا صبح به طرف رسول خدا(ص) روانه شدند، دیدند که تنها رسول خدا(ص) و علی بن ابی طالب(ع) و فاطمه(س) و حسن(ع) و حسین(ع) برای مباهله آمده‌اند، مسیحیان از اشخاص پرسیدند: اینان چه کسانی هستند؟ گفتند: این مرد پسر عم و وصی و داماد او است و این دخترش فاطمه(س) است و این دو کودک، دو فرزندانش حسن و حسین(ع) هستند. مسیحیان سخت دچار وحشت شدند و به رسول خدا(ص) عرضه داشتند: ما حاضریم تو را راضی کنیم، ما را از مباهله معاف بدار، رسول

خدا (ص) با ایشان به جزیه مصالحه کرد و نصارا به دیار خود برگشتند».

در روایات برخی از ائمه اطهار همچون امام موسی کاظم(ع) و امام رضا(ع) به آیه مباهله برای اثبات فضیلت اهل بیت(ع) استناد کرده و آن را نشانه جایگاه رفیع حضرت امیرالمؤمنین(ع) برشمرده‌اند.

جریان مباهله در سال دهم هجرت پیامبر(ص) به مدینه و در روز 24 ذی الحجه اتفاق افتاد. در منابع اسلامی برای این روز فضایل و اعمالی ذکر شده است که شامل: اول غسل، دوم روزه، سوم خواندن دو رکعت نماز، چهارم خواندن دعای مباهله که از امام صادق(ع) روایت شده است، پنجم استغفار. در این روز صدقه به فقرا به پیروی از مولى الموحدين حضرت علی(ع) و زیارت ایشان نیز توصیه شده است.